

Referanser

HELSEHJELP TIL PERSONER MED ALVORLIG PSYKISK LIDELSE OG VOLDSRISIKO

Referanser

Publisert 26. januar 2023

ISBN 978-82-8465-027-2

1. Lov om Statens undersøkelseskomisjon for helse- og omsorgstjenesten. LOV-2017-06-16-56. Sist endret i: LOV-2021-05-07-31. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-5>
2. Politidirektoratet. Politiets trusselvurdering 2022. Kripas på oppdrag fra Politidirektoratet. 2022. Avlest 11.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.politiet.no/globalassets/04-aktuelt-tall-og-fakta/politiets-trusselvurdering-ptv/politiets-trusselvurdering-2022.pdf>.
3. Helsedirektoratet. Pasient- og brukerrettighetsloven med kommentarer - § 4-3 Hvem som har samtykkekompetanse - rundskriv. Helsedirektoratet. 01.04.2015, oppdatert 11.01.2023. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/pasient-og-brukerrettighetsloven-med-kommentarer/samtykke-til-helsehjelp/hvem-som-har-samtykkekompetanse>.
4. Østenstad BH. Prinsipp for vurdering av samtykkekompetanse. Lov og rett. 2021;60(1):24-42.

5. Haugom EW. Samvalg er ikke normalen for pasienter med psykoselidelser. 2020. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://forskersonen.no/helsepolitikk-kronikk-meninger/samvalg-er-ikke-normalen-for-pasienter-med-psykoselidelser/1788389>
6. Haugom EW, Stensrud B, Beston G, Ruud T, Landheim AS. Mental health professionals' experiences with shared decision-making for patients with psychotic disorders: a qualitative study. BMC health services research. 2020;20(1):1-11.
7. Helsenorge. Samvalg – du kan være med og bestemme. (nettdokument). helsenorge.no. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.helsenorge.no/samvalg/>.
8. Helsenorge. Psykose. Samvalg- du kan være med å bestemme. (nettdokument). helsenorge.no. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://tjenester.helsenorge.no/samvalg/psykose>.
9. Folkehelseinstituttet. Samvalg. (nettdokument). Fhi.no. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.fhi.no/kk/oppsummert-forskning-for-helsetjenesten/samvalg/>.
10. Davis M, Rinaldi M. Using an evidence-based approach to enable people with mental health problems to gain and retain employment, education and voluntary work. British Journal of Occupational Therapy. 2004;67(7):319-22.
11. Jäckel D, Kupper Z, Glauser S, Mueser KT, Hoffmann H. Effects of sustained competitive employment on psychiatric hospitalizations and quality of life. Psychiatric services. 2017;68(6):603-9.
12. Joyce S, Modini M, Christensen H, Mykletun A, Bryant R, Mitchell PB, et al. Workplace interventions for common mental disorders: a systematic meta-review. Psychological medicine. 2016;46(4):683-97.
13. Waddell G, Burton AK. 2006. Is work good for your health and well-being? Executive summary. Publisert: The Stationery Office. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: [4047 IS WORK cov Vn1_0](https://www.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/4047/is-work-good-for-your-health-and-well-being-executive-summary.pdf) (publishing.service.gov.uk).
14. Lystad J, Rognli E, Moen E, Brinchmann B, Spjelkavik Ø, Aamodt H. Arbeidsrettet behandling ved alvorlig psykisk lidelse i spesialisthelsetjenesten. Tidsskrift for Norsk psykologforening. 2022; 59:874-83.
15. Lov om etablering og gjennomføring av psykisk helsevern (psykisk helsevernloven). [LOV-1999-07-02-62](https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-62). Sist endret: LOV-2022-12-20-115.
16. Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven). LOV-1999-07-02-63. Sist endret: LOV-2022-12-16-92 . Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-62>
17. Hansson KM, Romøren M, Weimand B, Heiervang KS, Hestmark L, Landeweer EG, et al. The duty of confidentiality during family involvement: ethical challenges and possible solutions in the treatment of persons with psychotic disorders. BMC psychiatry. 2022;22(1):1-13.
18. Helsedirektoratet. Pårørendeveileder. Nasjonal veileder. 10. januar 2017. Sist faglig oppdatert: 28. januar 2019. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/parorendeveileder>.

19. Helsedirektoratet. Utredning, behandling og oppfølging av personer med psykoselidelser. Nasjonal faglig retningslinje. 2013. Sist oppdatert:13.06.2022. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/parorendeveileder>
20. Hestmark L, Heiervang KS, Pedersen R, Hansson KM, Ruud T, Romøren M. Family involvement practices for persons with psychotic disorders in community mental health centres—a cross-sectional fidelity-based study. BMC psychiatry. 2021;21(1):1-11.
21. Hansson KM, Romøren M, Pedersen R, Weimand B, Hestmark L, Norheim I, et al. Barriers and facilitators when implementing family involvement for persons with psychotic disorders in community mental health centres—a nested qualitative study. BMC Health Services Research. 2022;22(1):1-16.
22. Psykologforening. Faktaark: Personer med psykiske lidelser og voldsrisko. (Nettdokument) Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.psykologforeningen.no/foreningen/aktuelt/aktuelt/personer-med-psykiske-lidelser-ikke-farligere-enn-andre>.
23. Helsedirektoratet. Voldsriskoutredning ved alvorlig psykisk lidelse. Nasjonale faglige råd. 25. april 2018. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/faglige-rad/voldsriskoutredning-ved-alvorlig-psykisk-lidelse>.
24. Helsedirektoratet. Psykisk helsevernloven med kommentarer. Rundskriv. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/psykisk-helsevernloven-med-kommentarer/etablering-og-opphor-av-tvungent-psykisk-helsevern#paragraf-3-3-vilkar-for-vedtak-om-tvungent-psykisk-helsevern>.
25. Lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven). LOV-1999-07-02-64. Sist endret: LOV-2022-03-25-14, LOV-2022-12-20-115). Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: Lov om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) - Lovdata.
26. Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. (spesialisthelsetjenesteloven). LOV-1999-07-02-61. Sist endre LOV-2022-12-16-92. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-07-02-64>.
27. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven). LOV-2011-06-24-30. Sist endret: LOV-2021-06-18-97, LOV-2022-11-25-86). Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30?qhelse%20og%20omsorg>
28. Forskrift om kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter. FOR-2011-11-18-1115. LOV-2011-06-24-30-§11-4, LOV-1999-07-02-61-§2-6. Sist endret: FOR-2018-11-08-1675. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2011-11-18-1115>.
29. Nasjonal kompetansetjeneste for samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse. FACT. Visjon, modell og organisering. Norsk oversettelsen av "FACT-modellen". ROP - Sykehuset Innlandet HF. 2013. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://rop.no/globalassets/dokumenter/fact-handbok.pdf>.
30. Hofstad T, Rugkåsa J, Ose SO, Nytingnes O, Kjus SHH, Husum TL. Service Characteristics and Geographical Variation in Compulsory Hospitalisation: An Exploratory Random Effects Within–Between Analysis of Norwegian Municipalities, 2015–2018. Frontiers in psychiatry. 2021:2099.

31. Norges domstoler. Informasjon til siktede om rettspsykiatriske undersøkelser i straffesaker. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.domstol.no/no/roller-og-aktorer-i-retten/sakkyndig/informasjon-til-siktede-om-rettspsykiatriske-undersokelser/>.
32. Sosial- og helsedirektoratet og Politidirektoratet. Helsetjenestens og politiets ansvar for psykisk syke - oppgaver og samarbeid. Rundskriv. 2006. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: Helsetjenestens og politiets ansvar for psykisk syke – Oppgaver og samarbeid – Rundskriv. pdf (helsedirektoratet.no).
33. Ukom. Hva kan vi lære etter et drap begått i psykotisk tilstand. Rapport. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://ukom.no/rapporter/hva-kan-vi-laere-etter-et-drap-begatt-i-psykotisk-tilstand/sammendrag>.
34. Helsedirektoratet. Veileder om tvangstiltak overfor personer med rusmiddelproblemer etter helse- og omsorgstjenesteloven kapittel 10. Veileder. 2016. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/tvang-overfor-personer-med-rusmiddelproblemer/Tvangstiltak%20overfor%20personer%20med%20rusmiddelproblemer%20%E2%80%93%20Veileder.pdf/_/attachment/inline/c399c1b7-d0ef-44a9-af9a-80c018385021:2e78c8bfe086d5bf644ee8fcc7e2990c048b6787/Tvangstiltak%20overfor%20personer%20med%20rusmiddelproblemer%20%E2%80%93%20Veileder.pdf.
35. Velferdsforskningsinstituttet NOVA. «Omvendt voldsalarm». En evaluering av kontaktforbud med elektronisk kontroll (straffeloven § 57) i saker om vold i nære relasjoner. Evaluering. 2020. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://oda.oslomet.no/oda-xmlui/bitstream/handle/20.500.12199/6414/NOVA-Rapport-15-2020%20.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
36. Riksadvokaten. Kontaktforbud ved elektronisk kontroll. Rundskriv. 2019. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.riksadvokaten.no/document/okt-bruk-av-omvendt-voldsalarm/>.
37. Lov om styrking av menneskerettighetenes stilling i norsk rett (menneskerettsloven). Vedlegg 1. Den europeiske menneskerettskonvensjon med protokoller. Til LOV-1999-05-21-30. Sist endret: LOV-2014-05-09-14. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30/KAPITTEL_emk#KAPITTEL_emk.
38. Kripos. Vold begått av personer med alvorlige psykiske lidelser. 2022. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.politiet.no/globalassets/04-aktuelt-tall-og-fakta/vold/vold-begatt-av-personer-med-alvorlige-psykiske-lidelser2.pdf>.
39. Høring. Representantforslag om bedre ivaretagelse av personer som er dømt til tvungent psykisk helsevern. Helse- og omsorgskomiteen. Skriftlig innspill fra SIFER (Helse Sør-Øst). 07.12.2022. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.stortinget.no/no/Hva-skjer-pa-Stortinget/Horing/visning-av-skriftlig-innspill/?dnid=29667&h=10004694>.
40. Helsedirektoratet. Helsepersonelloven med kommentarer. Krav til helsepersonells yrkesutøvelse. Rundskriv. 28.07.2018. Endret 05.01.2023. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://www.helsedirektoratet.no/rundskriv/helsepersonelloven-med-kommentarer/krav-til-helsepersonells-yrkesutovelse>.
41. Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten. FOR-2016-10-28-1250. Hjemmel: LOV-1984-03-30-15-§7 jf. LOV-2017-12-15-107-§14, LOV-1999-07-02-61-§2-1a, LOV-1999-07-02-61-§3-4a, LOV-2011-06-24-30-§3-1, LOV-2011-06-24-30-§4-2, LOV-1983-06-03-54-§1-3a. Sist endret: FOR-2002-12-20-1731). Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2016-10-28-1250?qledelse%20og%20kvalitets>.

42. Rachlew A, Løken G-E, Bergestuen ST. Den profesjonelle samtalen: en forskningsbasert intervjumetodikk for alle som stiller spørsmål: Universitetsforlaget; 2020.
43. Rasmussen J. Risk management in a dynamic society: a modelling problem. Safety science. 1997;27(2-3):183-213.
44. Ukom. Refleksjonspanelet2022. Nettdokument. Avlest 10.01.23. Tilgjengelig fra: <https://ukom.no/om-ukom/refleksjonspanelet>.
45. Bond GR, Drake RE. Making the case for IPS supported employment. Administration and policy in mental health and mental health services research. 2014;41(1):69-73.
46. Lov om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterloven). LOV-2010-05-28-16. Sist endret: LOV-2021-06-18-97. Avlest 18.01.23. Tilgjengelig fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2010-05-28-16/>

**Statens undersøkelseskomisjon
for helse-og omsorgstjenesten**

Postboks 225 Skøyen
0213 Oslo
E-post: post@ukom.no
Org nr: 921018924